

Milovat milosrdenství

Texty na tento týden

Mt 6,25–33; Jk 1,5–8; 2,15.16; Iz 52,7; 1J 3,16–18; Iz 58,1–10

Základní verš

„Ve tmách vzchází přímým světlo; Bůh je milostivý, plný slitování, spravedlivý. Dobře bývá muži, jenž se smiluje a půjčí a své věci spravuje dle práva.“ (Ž 112,4.5)

Poznali jsme již, že Bible je plná jasných textů, které popisují, jak Bohu záleží na chudých a utlačovaných a jak vyzývá svůj lid, aby pracoval ve prospěch těchto lidí v nouzi. Navzdory pozornosti věnované této problematice se ukazuje, že biblické pověření jednat ve prospěch potřebných se daří naplňovat jen částečně. Dokonale a zcela bude vše napraveno až při Kristově návratu.

Do té doby bude zlo přetrvávat v různých podobách, podporované temným duchovním vlivem ďábla a jeho andělů. Mezi nejčastější projevy tohoto zla patří chudoba, násilí, útlak, otroctví, vykořisťování, sobectví a chamtivost. V takovém světě se naše církve, naše sbory a naše rodiny musejí aktivně stavět proti tomuto zlu – bez ohledu na to, jaké je to často těžké. V reakci na Boží lásku a na Boží pověření máme žít inspirováni Ježíšovou obětavou službou a máme být zmocnění a vedeni přítomností Ducha svatého. To všechno nás má vést k milosrdnému, vynalézavému a odvážnému jednání: „...abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ (Mi 6,8)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NA ČEM ZÁLEŽÍ

³¹Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? ³²Pod tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. ³³Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. (Mt 6,31–33)

Osobní studium

Při uvažování o učení Ježíše a novozákonních autorů jsme si jasně ukázali, že všichni, kteří se rozhodli žít jako občané Božího království, se potřebují řídit jinými hodnotami, než jakými se řídí svět.

Přečti si text Mt 6,25–33. Jaké ujištění zaznívá v těchto verších? Pokus se ho vyjádřit vlastními slovy. Jak by toto ujištění mělo ovlivňovat naše hodnoty a priority?

Ježíš učil, že je „život víc než pokrm a tělo víc než oděv“ (Mt 6,25). Jídlo a oděv (tedy základní potřeby každodenního života) samozřejmě potřebujeme. Musíme je však vnímat ve světle Božího království. To znamená, že bychom měli nově uspořádat svůj žebříček hodnot. Když rozpoznáme volání Bible, abychom projevíli zájem o druhé a pomohli jim, stane se toto pověření pro nás – Ježíšovy následovníky – prioritou. To by nám mělo pomoci zaměřit se více na druhé a méně na sebe.

Odlisné uspořádání priorit mění i náš vztah k těm, kteří mají moc nad námi a také nad utiskovanými. A přestože Bible dává pokyny, aby křesťané respektovali a posloucha-

li – nakolik je to jen možné – vládu i zákony (např. Ř 13,1–7), musíme zároveň slyšet i slova Petra a ostatních apoštolů: „Boha je třeba víc poslouchat než lidi.“ (Sk 5,29) Když se Ježíše snažili v této otázce nachytat, velmi jasně vyjádřil zmiňované dva principy ve vzájemné rovnováze: „Odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“ (Mt 22,21)

Ti, kdo mají moc (představitelé státní moci nebo významní vlastníci majetku), ji často uplatňují a udržují násilím nebo výhrůžkami. Jak jsme viděli na životě Ježíše Krista, věrný život neznámá, že tváří v tvář zlu budeme pasivní a lhostejní. Například v souvislosti s otrokářstvím v USA Ellen Whiteová napsala: „Když jsou lidské zákony v rozporu s Božím slovem a jeho zákonem, musíme poslouchat Boha, ať jsou následky jakékoli. Zákon naší země žádá, abychom vydali otroka jeho pánovi. Takový zákon však nemáme uposlechnout a musíme nést následky přestoupení tohoto zákona. Otrok není majetkem žádného člověka. Jeho právoplatným pánem je Bůh. Člověk proto není oprávněn rozhodovat o životě člověka patřícího Bohu a dělat si nárok na jeho vlastnictví.“ (1T 201.202)

Aplikace

Kde je podle tebe hranice mezi poslušností autority a postavením se na obranu těch, kteří by se mohli stát obětí vládní moci?

ÚNAVA ZE SOUCITU

⁵Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána. ⁶Nechť však prosí s důvěrou a nic nepochybuje. Kdo pochybuje, je podoben mořské vlně, hnané a zmítané vichřicí. ⁷Ať si takový člověk nemyslí, že od Pána něco dostane; ⁸je to muž rozpolcený, nestálý ve všem, co činí. (Jk 1,5–8)

Osobní studium

Naše dobré úmysly mohou být velmi snadno zcela ochromeny těžkostmi, se kterými se setkáváme. Pokud však tomuto tlaku odoláme, mnozí z nás chtějí a mohou udělat něco, co přinese změnu do života trpících. Existuje množství způsobů, jak můžeme pozitivně zasáhnout do života lidí v nouzi.

Soucit: Ukázali jsme si, že prvním krokem na cestě k pomoci je vcítění se do bolesti a trápení, jež prožívají trpící. Potřebujeme v sobě rozvíjet citlivost k utrpení druhých. Lidé dnes ale mluví i o „únavě ze soucitu“, což je v podstatě vyjádřením myšlenky, že jsme vystaveni působení tolika tragédií a bolestí, že mnozí z nás jsou unaveni a možná doslova zničení množstvím různých případů, které vyžadují naši emocionální energii a finanční podporu. Ježíš si byl velmi dobře vědom zla a bolesti kolem sebe, a přesto neustále projevoval soucit. V tom je nám velkým příkladem.

Vzdělání: Mnoho případů nespravedlnosti a chudoby je velmi komplikovaných. Je proto důležité dozvědět se a zjistit toho o konkrétních okolnostech co nejvíce. Existuje mnoho příkladů, kdy lidé navzdory těm nejlepším úmyslům a s upřímnou snahou pomoci způsobili problémy. Tím bychom neměli omlouvat svou nečinnost, ale měli by-

chom se usilovat zapojit do pomoci takovým způsobem, který bude promyšlený, bude vycházet z dostatku informací a z pochopení dané problematiky.

Modlitba: Když vidíme problém, často nás jako první napadne udělat něco „praktického“. Bible nám však připomíná, že také modlitba je praktická. Do života chudých a utiskovaných můžeme přinést změny už jen svými modlitbami za ty, kteří mají nad nimi nějakou moc (1Tm 2,1.2). Zároveň bychom měli prosit o Boží vedení, abychom uměli najít co nejlepší způsob podpory (Př 2,7.8).

Očekávání: Dalším důležitým prvkem ve snaze zmírnit utrpení druhých je mít správné očekávání. Potřebujeme si uvědomit komplexnost sociálních, politických a osobních vlivů. Měli bychom usilovat o to, abychom lidem poskytli možnosti a příležitosti, které by jinak neměli. Někdy nás možná zklame způsob, jak tito lidé s poskytnutými možnostmi naloží, ale musíme jejich rozhodnutí respektovat. Ať už se budeme snažit udělat pro trpící cokoli, měli bychom se řídit principem: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednete s nimi.“ (Mt 7,12)

Jakou roli by měla podle úvodních veršů sehrát modlitba v jednání křesťana? Co říká text Jk 2,15.16 o naší odpovědnosti při pomoci druhým?

Aplikace

Na základě čeho se rozhoduješ, komu a jak budeš pomáhat? Jakým způsobem se rozhodujete jako celý sbor?

ŠTĚDROST

¹⁶Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry. ¹⁷Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí – jak v něm může zůstat Boží láska? ¹⁸Dítky, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem. (1J 3,16–18)

Osobní studium

Bible říká, že „radostného dárce miluje Bůh“ (2K 9,7). Ochotné, štědré a radostné dávání je důležitou a nedílnou součástí života křesťana. Zatímco na jedné straně bychom se měli v otázkách správy našich prostředků podřizovat výzvám Bible, na straně druhé musíme pochopit, že štědrost a dávání neznamena věnovat peníze bez rozmyslu na první možnou věc.

Štědrost bychom měli vnímat jako jednu z největších příležitostí a klíčových vlastností těch, kteří se „bojí Hospodina“, jak je několikrát zdůrazněno v Žalmu 112: „Dobře bývá muži, jenž se smiluje a půjčí a své věci spravuje dle práva... Rozděluje, dává ubožákům...“ (Ž 112,5.9)

Přečti si texty Lv 25,35–37; Ž 119,36; 2K 8,12–15 a 1Tm 6,17–19. Co tyto texty a také úvodní verše říkají o dávání a o štědrosti vůči lidem v nouzi?

Apoštol Pavel se ve svých novozákonních listech velmi často odvolává na Boží štědrost jako na zdroj křesťanské naděje. Boží štědrost se naplno projevila v Ježíši, který za nás dal svůj život. A právě Ježíšova smrt za nás se stává motivací pro náš život naplněný štědrostí vůči druhým: „Prosím za tebe, aby se tvá účast na společné víře projevila tím, že rozpoznáš, co dobrého můžeme učinit pro Krista.“ (Fm 1,6)

Štědrost je životní postoj, který se vyznačuje odvahou, velkomyslností a pochopením. V osobním životě, ve společnosti i v naší kultuře se však často setkáváme s takovými postoji, které nás vedou k zaměření se na sebe a ke snaze získat pro sebe co nejvíce. A pokud máme být upřímní, většina z nás je i vnitřně nastavena způsobem, který volá – já, já... mně, jen mně.

Pokud je naše víra opravdová, pak jsme ochotni zemřít sobeckému já a žít více pro druhé. Víra nám pomáhá vidět lidi tak, jak je vidí Bůh. Vidíme jejich dobro i zkaženost, silné stránky i slabosti. To nás vede k úsilí co nejvíce pomáhat lidem, kteří pomoc potřebují.

Štědrost je vlastnost, kterou vítají organizátoři různých charitativních akcí a dobročinných sbírek. Takto projevená štědrost je měřitelná a praktická. Hodnota daru však ještě nemusí nic vypovídat o samotné štědrosti dárců (Mk 12,41–44). Život každodenně naplněný štědrostí je mnohem důležitější a hodnotnější než výška daru. Potřebujeme se naučit oceňovat a podporovat ducha štědrosti ve všem, co děláme. Pro většinu lidí není dávání něčím přirozeným. Štědrost je výsledkem milosti, kterou se potřebujeme naučit aktivně a vědomě projevovat, ať už se nás naše hříšné a sobecké já snaží dotlačit kamkoli.

Aplikace

Jakými způsoby – kromě finančních darů – se může projevovat naše štědrost?

ŠÍŘENÍ POKOJE

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. (Mt 5,9)

Jak líbezné je, když po horách jdou nohy toho, jenž poselství nese a ohlašuje pokoj, jenž nese dobré poselství a ohlašuje spásu, jenž Sijónu hlásá: „Tvůj Bůh kraluje!“ (Iz 52,7)

Osobní studium

Uvažuj o textu Mt 5,9. Jak podle tebe můžeme tvořit a šířit pokoj a klid ve světě, ve kterém žijeme? S jakým úspěchem? Srovnaj s veršem Mk 13,7.

Násilné konflikty jsou častou příčinou utrpení. Války za sebou zanechávají nejen přímé oběti a zničené životy, ale i dlouhotrvající utrpení válečných veteránů na obou stranách a lidí, kteří válku a její hrůzy přežili. Války také požírají množství prostředků věnovaných na zbrojení, které by se daly využít k naplnění potřeb lidí.

Existuje také obrovský počet různých menších i větších konfliktů, které poznamenávají životy mnoha lidí v rodinách a společnostech. Toužíme-li po spravedlnosti, nemůžeme přehlédnout pověření tvořit a šířit pokoj.

V centru Ježíšova evangelia se nachází Boží laskavý a velkolepý čin, kterým je smíření lidských bytostí s jejich Stvořitelem (2K 5,18–21). Smíření, které přijímáme, se pro nás stává důvodem, abychom se i my stali „vyslanci pokoje“ mezi lidmi, kteří také potřebují prožít smíření s Bohem.

Uvažuj znovu o úvodním verši Iz 52,7. Jak tomuto textu rozumíš? Jak by ses jím mohl řídit ve svém životě?

Evangelium pokoje se stává motivací, vzorem a prostředkem pro šíření pokoje v našem světě naplněném násilím. „Člověk, který žije v souladu s Bohem, získává nebeský pokoj a šíří ve svém okolí požehnaný vliv. Vliv pokoje spočine jako rosa na lidských srdcích, která jsou unavená a sklíčená zápasy a napětím světa.“ (MB 28; MON 23)

V Kázání na hoře Ježíš řekl: „Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.“ (Mt 5,9) Když o tom uvažujeme hlouběji, Ježíš nejen potvrdil přikázání „Nezabiješ“, ale ukázal, že se nemáme ani hněvat, pěstovat v sobě nevraživost či nenávisť (Mt 5,21–26) a že máme milovat své nepřátele a modlit se za ty, co nás pronásledují (Mt 5,43–48), což znamená, že máme aktivně usilovat o jejich dobro. Existuje mnoho inspirujících příběhů lidí, kteří zasvětili svůj život úsilí budovat pokoj v různých problémových oblastech a regionech. Snažili se přinášet smíření a uzdravení a často se jim podařilo zmírnit nespravedlnost a utrpení, které konflikty doprovázely.

Aplikace

Jakým způsobem by tvůj místní sbor mohl ve svém okolí působit jako „tvůrce pokoje“?

HLAS NĚMÝCH

⁸Otevři svá ústa za němého, za právo všech postižených, ⁹ústa otevři, sud' spravedlivě a zastaň se utištěného a ubožáka. (Př 31,8.9)

⁶Zdalipak púst, který já si přeji, není toto: Rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným volnost, každé jho rozbít? ⁷Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší? Vidiš-li nahého, obléknout ho, nebýt netečný k vlastní krvi? ⁸Tehdy vyrazí jak jitřenka tvé světlo a rychle se zhojí tvá rána. Před tebou půjde tvá spravedlnost, za tebou se bude ubírat Hospodinova sláva. ⁹Tehdy zavoláš a Hospodin odpoví, vykřikneš o pomoc a on se ozve: „Tu jsem!“ Odstraníš-li ze svého středu jho, hrozící prst a ničemná slova, ¹⁰budeš-li štědrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo a tvůj soumrak bude jak poledne. (Iz 58,6–10)

Osobní studium

Šalomoun napsal pravdivá slova o tom, že je „čas mlčet a čas mluvit“ (Kaz 3,7). Pro nikoho z nás není jednoduché najít správnou vyváženost mezi tím, kdy mluvit a kdy mlčet. Když však jde o to, abychom se zastávali utlačovaných, abychom byli hlasem němých a abychom zlo přemáhali dobrem, je možné, že jsme se jako církve dopustili mnoha chyb. Nebyli jsme až příliš často potichu, když měl zaznít náš hlas?

Křesťané často hovoří o tom, že jsou Ježíšovy rukama a nohama, čímž odkazují na povolání k praktické pomoci lidem, kterou nás Ježíš pověřil. Ale Bible představuje i prorocké poslání, jehož prostřednictvím Bůh pověřuje ženy a muže, aby se stali jeho hlasem. Mluvit Božím jménem znamená mluvit i ve prospěch těch, které chce Bůh chránit (Ž 146,6–10).

Přečti si text Iz 58,1–10. Jak rozumíš tomuto textu v jeho historickém a místním kontextu? Co tento text znamená pro nás tady a dnes? Jak bys na základě myšlenek vyjádřených v této stati porovnal situaci ve společnosti tehdy a v dnešní době? Co se změnilo, a co je stejné?

Volání proroků ke spravedlnosti nebylo nikdy cestou k oblíbenosti. Proroci však měli odvahu být hlasem umlčovaných – a to i přes nebezpečí a nepřátelství, kterému byli vystave-

ni (1Pt 3,17). K takovému postoji je vedlo Boží povolání, pochopení, jak moc Bohu záleží na spravedlnosti, soucit s neutěšenou situací chudých a utlačovaných a snaha o blaho celé společnosti.

Na základě našeho chápání evangelia a povolání zrcadlit světu Ježíše Krista můžeme jako adventisté nabídnout v souvislosti se zápasem o lepší svět mnoho dobrého.

Ve stanovisku církve k chudobě ve světě se mimo jiné říká: „Adventisté sedmého dne věří, že kroky směřující ke zmírnění chudoby a s tím spojené nespravedlnosti jsou důležitou součástí společenské odpovědnosti křesťanů. Bible jasně ukazuje mimořádný Boží zájem o chudé a jeho očekávání, jak se jeho následovníci budou chovat k těm, kteří nejsou schopni se o sebe postarat. Všechny lidské bytosti jsou stvořeny k Božímu obrazu a jsou příjemci Božího požehnání (L 6,20). Pomáháme-li chudým, následujeme tím Ježíšův příklad a učení (Mt 25,35.36). Adventisté sedmého dne jako duchovní společenství obhajují spravedlnost pro chudé a otevírají ‚svá ústa za němého, za právo všech postižených‘ (Př 31,8) a staví se proti těm, kteří ‚nuzným odnímají možnost obhajoby‘ (Iz 10,2). Jsme povoláni ke spolupráci Bohem, který ‚obhájí poníženého, ubožákům zjedná právo‘ (Ž 140,13).“ (Oficiální stanovisko Církve adventistů sedmého dne ke světové chudobě, 24. června 2010)

Aplikace

Jaké praktické kroky může udělat vaše sborové společenství v souvislosti s různými projevy chudoby a nespravedlnosti ve vašem bezprostředním okolí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 43. kapitolu „Lepší zkušenost“ z knihy *Život naplněný pokojem*.

„I kdybychom prozkoumali nebesa a zemi, marně bychom hledali mocnější pravdu než tu, která se projevuje ve skutcích milosrdenství vůči lidem, kteří potřebují naše porozumění a pomoc. To je ona pravda Ježíše Krista. Budou-li se vyznavači Kristova jména řídit zásadami zlatého pravidla, bude evangelium provázet táž moc, jaká je provázela v apoštolských dobách.“ (MB 137; MON 79)

„Neomezená láska k Bohu a vzájemná nesobecká láska člověka k člověku je nejlepším darem, který nám nebeský Otec může dát. Tato láska není jen chvilkovým vzplanutím, ale božskou zásadou, trvalou mocí. Neposvěcený člověk ji nedokáže projevit ani probudit. Má ji pouze člověk, v jehož nitru vládne Ježíš... Dáme-li takové lásce prostor, náš život se stane příjemnějším a všude kolem sebe budeme šířit blahodárný vliv.“ (AA 551; PNL 317.318)

Otázky k rozhovoru

1. Tento týden jsme si ukázali, že evangelium je i v současnosti vzorem a motivací našeho jednání ve prospěch druhých, podobně jako Ježíš konal v náš prospěch. Jak vám to pomáhá rozšířit vaše pochopení evangelia a prohloubit vaši vděčnost za to, co pro nás Bůh ve své lásce vykonal?
2. Pozvednutí hlasu za umlčené, zapojení se do šíření pokoje a různé podobné aktivity nás mohou přivést až do „politické arény“. Jako adventisté však usilujeme o oddělení církve od státu. Jaký je rozdíl mezi nezdravým zapojením se do politiky a pozvednutím hlasu a budováním pokoje ve veřejné sféře?
3. Uvažujte o jednom konkrétním kroku, který byste jako společenství chtěli udělat v souvislosti s tím, o čem jsme mluvili tento týden. Jak byste ho mohli uskutečnit?
4. Za utlumení jakých konkrétních projevů zla a útisku ve vašem okolí byste se chtěli modlit?

Shrnutí

Stáváme-li se následovníky Ježíše Krista, přináší to změnu do našeho života v mnoha oblastech. Součástí toho je i aktivní spolupráce s Bohem při pomoci chudým a utlačovaným. Takové jednání nebylo nikdy snadné ani oblíbené. Mění však naše priority a motivuje nás, abychom učinili kroky směrem k uzdravení bolesti a křivd ve světě kolem nás.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: